

36 800 VIII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2026

Nr. 157 Brief van de minister en staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 juni 2026

Hierbij bieden wij uw Kamer de Stand van de Uitvoering Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2026 aan. Met de Stand van de Uitvoering informeren wij uw Kamer over welke actualiteiten, ontwikkelingen en uitdagingen er spelen binnen de uitvoering van het OCW-beleid. In deze editie ligt de focus op de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en het Nationaal Archief (NA). Waar relevant zullen in de toekomst ook andere organisaties van OCW ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk delen.

Graag spreken wij onze waardering uit voor het belangrijke werk dat onze publieke dienstverleners dagelijks verrichten. Zo heeft de RCE in 2025 met het afronden van het interbestuurlijke programma Erfgoed Deal en de diverse projecten uit de Agenda Erfgoed en Leefomgeving een stevige basis gelegd voor 'erfgoedinclusief werken' (het goed en zo vroeg mogelijk inpassen van erfgoed in ruimtelijke plannen) en overtuigend laten zien dat erfgoed een belangrijke rol kan spelen bij de grote maatschappelijke opgaven en transities.

DUO is bezig met een aantal grote verbeteringen en hersteloperaties. Zo werd in januari (2025) een belangrijke stap gezet in de tegemoetkoming voor leenstelselstudenten: bijna 600.000 oud-studenten ontvingen een betaling of zagen deze verrekend met hun studieschuld. Deze operatie loopt nog jaren door, omdat studenten tot tien jaar na afstuderen recht hebben op de tegemoetkoming. Ook is een praktische verbetering doorgevoerd met een online tool voor diplomacontrole. Werkgevers kunnen hiermee snel de echtheid van digitale uittreksels verifiëren; de tool is inmiddels tienduizenden keren gebruikt.

Tot slot wordt voor het Nationaal Archief ingegaan op vier knelpunten waarbij wordt ervaren dat de dienstverlening steeds meer onder druk komt te staan.

In deze Stand van de Uitvoering wordt u ook geïnformeerd over de voortgang van de herzieningen controle uitwonendenbeurs. Onlangs is uw Kamer al geïnformeerd over de schadeafhandeling.¹ In de Stand wordt uw Kamer ook geïnformeerd over de stappen die gezet worden richting een nieuw controleproces voor de uitwonendenbeurs.

Tevens wordt stilgestaan bij de verkenning terugbetaalregimes. DUO heeft meermaals knelpunten bij het terugbetalen van studieschulden onder de aandacht gebracht.² Na het uitbrengen van de Stand van de Uitvoering OCW 2025 met daarin de Verkenning Studiefinanciering is besloten om het proces van de Verkenning – waarbij beleid en uitvoering samen knelpunten en oplossingen in beeld brengen – voor dit specifieke onderwerp versneld uit te voeren.³ De resultaten hiervan delen wij in deze Stand met uw Kamer.

Bij deze Kamerbrief ontvangt uw Kamer naast de Stand van de Uitvoering, de Knelpuntenbrief DUO, de Knelpuntenbrief RCE (voorheen de Stand van de Uitvoering RCE), het rapport Invoeringstoets herinvoering Basisbeurs, het gedragsonderzoek oneigenlijk gebruik uitwonendenbeurs en de uitkomsten van het onderzoek naar het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren (motie Ergin, Kamerstuk 31288, nr. 1165⁴) bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Met de Stand van de Uitvoering OCW 2026 bieden wij uw Kamer inzicht in de praktijk van de publieke dienstverleners van OCW. Wij

¹ Kamerstukken II 2025/26, 24 724, nr. 250

² Zie onder meer het knelpunt in de Stand van DUO 2023 (voorloper Knelpuntenbrief in de Stand van de Uitvoering OCW) *aflosbedrag voor sommige oud-studenten te hoog* (p. 7), het knelpunt in de Stand van DUO 2022 *veel verschillende terugbetalingsregelingen voor (oud) studenten* (p. 11) en de paragraaf in de Stand van DUO 2021 *overstappen naar een andere vorm van aflossen* (p. 14) en in de Verkenning Studiefinanciering (bijlage bij Stand van de Uitvoering OCW 2025). Zie onder meer signaal 17: *complexiteit van veelheid aan terugbetalingsregels* en signaal 19: *knelpunten SF-15 oud*.

³ [Stand van de Uitvoering OCW 2025](#).

⁴ Kamerstukken II 2024/2025, 31 288, nr. 1165

gaan graag het gesprek aan om de Stand een goed vervolg te geven.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J.Z.C.M. Tielen